

## PAPER DETAILS

TITLE: Edebiyatçılarımızın Resmî Hâl Tercümeleri

AUTHORS: Adnan AKGÜN

PAGES: 229-246

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/73158>

## EDEBİYATÇILARIMIZIN RESMÎ HÂL TERCÜMELERİ

Adnan AKGUN<sup>1</sup>

Bu çalışmanın kaynağı Başbakanlık Arşivi'nde bulunan *Sicill-ı Ahvâl Defterleri*'dir<sup>1</sup>. Devlet kademelerinde görev almış memurlarla ilgili birçok bilgiyi toplayan bu defterleri tutan kimseler devlet tarafından görevlendirilmişlerdir ve yazdıkları her bilgi resmî yazışmalara dayanır. Dolayısıyla verilen bilgilerin doğruluğundan kuşku duyulmamalıdır.

Çalışma üç ana bolumden oluşmaktadır. Birinci bolum, incelemedir. İnceleme, Babası, Doğum Tarihi ve Yeri, Yetiştirilmesi ve Bildiği Yabancı Diller, Memuriyetleri, Aldığı Maaşlar, Meziyetleri, Aldığı Rütbe, Nışan ve Madalyalar olmak üzere yedi küçük başlık halindedir. Burada adı geçen şahsiyetlerle ilgili bilgiler kronolojik sırayla verilmiş ve aynı anda yürütülen değişik görevler tek madde içerisinde toplanmıştır. Tekrara düşmemek amacıyla Memuriyetleri'de gösterilen tayin olunan görevin tarihi Aldığı Maaşlar kısmında belirtilmemiştir. Bu bölümlerden sonra, mezkûr şahıslar hakkında Sicill-i Ahvâl Defterleri'ndeki kayıtlar Sicill-i Ahvâl'deki kayıt başlığı ile verilmiştir. Sicill-i Ahvâl Defterleri'ndeki ifadelerle dokunulmaksızın aynen yeni yazıya aktarılan bu bölümde gerektiğinde dipnotlara başvurulmuştur<sup>2</sup>.

### MUSTAFA SÂMİH (RİF'AT)

*Babası:* Askerî kaymakamlardan Rif'at Bey.

*Doğum Tarihi ve Yeri:* 1291/1874-75 - İstanbul

<sup>1</sup> Dr. M. U. Atatürk Eğitim Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bölümü

<sup>2</sup> Başbakanlık Arşivi'ne dayalı edebiyatçılarımızın resmî hâl tercümelerini konu alan diğer makalelerimiz için bkz. *Yedı İklim*, sy. 32, Kasım 1992, s. 60-62 - sy. 49, Nisan 1994, s. 91. (Bu serü yazılarda şu edebiyatçıların hâl tercümeleri yer almıştır: Namık Kemal, Recâizâde Ekrem, Ferâizcizâde Mehmed Şâkir, Mehmed Eşref, Mîzancı Mehmed Murad, Sâmîpaşazâde Mehmed Sezâî, Huseyin Rahmî Garpınar, Ebûbekir Hâzım Tepeyran, Mehmed Emin Yurdakul, İsmail Safâ, Süleyman Nesîb, Alı Ekrem Bolayır, Huseyin Suad Yalçın, Tevlik Fikret, Ahmed Hikmet Muftuoğlu, İbnülemin Mahmûd Kemal İnâl, Alı Kâmi Akyuz, Mustafa Saffetî Ziya, Safvet Nezîhî)

<sup>3</sup> Çalışma suresince karşılaştığım bazı güçlüklerin halinde göstermiş olduğu yardımlardan dolayı Doç. Dr. Alı AKYILDIZ'a teşekkürü zevkli bir görev sayarım.

*Yetişmesi ve Bildiği Yabancı Diller:* Özel derslerle yetişmiştir. Her türlü Arapça yazışmayı tercüme, Farsça'yı konuşma ve edebî sûrette yazmaya ve yine Fransızca'yı konuşma ve tercüme bilgilerine sâhiptir.

*Memuriyetleri:*

1. 1 Mart 1308/13 Mart 1892'de Kantar İdâresi'ne tayin olunur.
2. 14 Temmuz 1310/26 Temmuz 1894'da Şehremâneti Muhâsebe Kalemi'ne nakl edilir.
3. 1 Mart 1311/13 Mart 1895'de Emânet-i Mezkûre Meclisi'ne nakl olunur.
4. 1 Kânûn-ı evvel 1311/13 Aralık 1895'de Hendesehâne Kalemi'ne nakl edilir. Buradan 9 Kânûn-ı evvel 1313/21 Aralık 1897 tarihinde istifa ederek ayrılır.
5. 14 Temmuz 1315/26 Temmuz 1899'da Matbûât-ı Dâhiliye Kalemi memurluğuna tayin edilir. Kontrol memuriyeti de ilâveten 1 Temmuz 1318/14 Temmuz 1902'de kendisine verilir.
6. 15 Kânûn-ı evvel 1321/28 Aralık 1905'de Tesrî-i Muâmelât Komisyonu Kalemi mümeyyizliğine terfî edilir.
7. Meşrûtiyetin ilânından sonra Tesrî'-i Muâmelât Komisyonu kaldırılınca Mektûbî Kalemi Mümeyyizliğine nakl olunur. Bu arada 26 Teşrîn-i evvel 1324/8 Kasım 1908 ile 24 Kânûn-ı sâni 1324/6 Şubat 1909 târihleri arasında ek bir memuriyetle Mercan Mekteb-i İdâdî'sinin Edebîyât-ı Osmâniye ve Kıtâbet öğretmenliklerinde bulunur. Daha sonra öğretmenliklerden istifâ eder ve mümeyyizlik görevinden alınır.
8. 26 Şubat 1324/11 Mart 1909'de Biga sancağı mutasarrıf vekâletine tayin edilir. 4 Mart 1325/17 Mart 1909'de görevine başlar.
9. 2 Ağustos 1327/15 Ağustos 1911'de Karesi sancağı mutasarrıflığına nakl olunur.
10. 5 Haziran 1328/18 Haziran 1912'de Konya vâililiğine terfî' yoluyla gönderilir. 9 Ağustos 1328/22 Ağustos 1912'de ise yerine başkası tayin edilince 12 Ağustos 1328/25 Ağustos 1912'de buradaki görevinden ayrılır.
11. 16 Safer 1331/25 Ocak 1913'de Dâhiliye Nezâreti müsteşârlığına tayin olunur.
12. 25 Cumâdâ'l-âhire 1331/1 Haziran 1913'de Trabzon vâililiğine nakl edilir.

*Aldığı Maaşlar:*

1. Kantar İdâresi'nden üç yüz kuruş.
2. Şehremâneti Muhâsebe Kalemi'nden iki yüz yetmiş kuruş.
3. Emânet-i Mezkûre Meclisi'nden iki yüz yetmiş kuruş.

4. Hendesehâne Kalemî'nden yine iki yüz yetmiş kuruş.

5. Matbûât-ı Dâhiliye Kalemî'den bin kuruş. 28 Mayıs 1318/10 Haziran 1902'de maaşı bin yüz kuruşa çıkar. Ayrıca ek bir memuriyet olarak Kontrol memuriyeti'nden bin kuruş maaş almaya başlar.

6. Tesrî-i Muâmelât Komisyonu'ndan bin yüz kuruş.

7. Mektûbî Kalemî mümeyyizliğinden bin yüz kuruş. Ek memuriyetleri olan Edebîyât-ı Osmâniye ve Kıtâbet öğretmenliklerinden de üç yüz altmış kuruş.

8. Biga sancağı mutasarrıf vekâletinden sekiz bin kuruş. Bu maaş 1 Nisan 1325/14 Nisan 1909'da altı bin, 1 Temmuz 1326/14 Temmuz 1910'da ise beş bin kuruşa indirilir.

9. Karesi sancağı mutasarrıflığından altı bin kuruş.

10. Konya vâhıllığından on iki bin beş yüz kuruş.

11. Dâhiliye Nezâretî musteşârlığından yedi bin beş yüz kuruş. Mustafa Sâmih'e 13 Ağustos 1328/26 Ağustos 1912'den itibaren üç bin yüz yirmi beş kuruş ma'zûliyet maaşı bağlanmıştır.

12. Trabzon vâliliğinden on iki bin beş yüz kuruş.

*Mezîyetleri:* Mustafa Sâmih günlük gazete ve dergilerin bazılarının başında bulunmuş bazılarında da yazılar yazmıştır. *İttifak* isminde bir gazete kurmuş ve yayınlamıştır. Bu tür faaliyetlerinin yanında memuriyetlerine dâir yazılan mülâhazalarda kendisinin "hüsn-i hizmet ve mesâîsî görüldüğü ve zikr olunan mutasarrıflıklarla vâlilikte hizmetî-ı hasene ibrâz edip tevkîfât-ı mukarrere ve sâireden zimmet ve ilişîği olmadığı" belirtilir. Bunun yanında yaptığı başka hizmetler de vardır: "Maârifin tevsî' ve ta'mîmî ve zâbita-i sıhhiyenin tatbîki ve agnâm resmînin tezyîdi emrinde masrûf olan mesâîsini ve Hasan nâmında bir şakînin izâle-i vücûdu hakkındaki muvaffakiyetini takdîren..." Memuriyetlerindeki başarılarına bir diğer delil de almış olduğu rütbelerdir.

#### *Aldığı Rütbeler:*

1. Sâlise rütbesi: 7 Cumâdâ'l-ûlâ 1316/23 Eylül 1898

2. Sâniye rütbesi: 7 Cumâdâ'l-ûlâ 1318/2 Eylül 1900

3. Mutemâyız rütbesi: 3 Şevvâl 1318/24 Ocak 1901

4. Ülâ sâni'si rütbesi: 3 Şevvâl 1320/3 Ocak 1903

#### *Sicill-i Ahvâl'deki Kayıt:*

Mustafa Sâmih Bey, Askerî kâim-ı makâmlardan muteveffâ Rıfat Bey'in muhdûmudur. Bin iki yüz doksan bir sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1290" Dersâadet'te tevellud etmiştir.

Tahsîlî sûret-ı husûsiyede olup her türlü muharrerât-ı Arabîyyeyi tercumeye ve lîsân-ı Farîsîyi tekellum ve uslûb-ı edebîsine muvâfık sûrette tahrîre ve Fransızca'yı tekellum ve tercumeye muktedir olduğu ve cerâid-ı yevmiye ve resâil-ı mevkûteden ba'zılarının rıyâ-

set-ı tahrîriyesi altında neşr olunduğu gibi ba'zılarında dahı hizmet-ı tahrîriyesini sebk ettiği ve "*İttifak*" isminde bir gazete te'sîs ve neşr eylediği tercume-ı hâlinde mundericidir 1 Mart sene 308 târîhinde uç yuz kuruş maâşla Kantar Idâresi'ne br't-ta'yîn 14 Temmuz sene 310 târîhinde ıki yuz yetmiş kuruş maâşla Şehremâneti Muhâsebe ve 1 Mart sene 311 târîhinde Emânet-ı Mezkûre Meclîsî ve 1 Kânûn-ı evvel sene 311 târîhinde Hende-sehâne kalemlerine nakl edilip 9 Kânûn-ı evvel sene 313 târîhinde ıstı'fâen ınfıkâk eylemiştir 14 Temmuz sene 315 târîhinde bin kuruş maâşla Matbûât-ı Dâhiliye Kalemî hulefâliğine ta'yîn ve maâş 28 Mayıs sene 318 târîhinde bin yuz kuruşa ıblâğ ve 1 Temmuz sene 318 târîhinde başkaca bin kuruş ücretle Kontrol Me'muriyeti ilâveten uhdesine tevdi' olunup ve 15 Kânûn-ı evvel sene 321 târîhinde maâşıyla Tesrî'-ı Mu'âmelât Komisyonu Kalemî Mumeyyizlığına terfî' ve akîb-ı inkılâbda mezkûr komisyonun lağvına mebnî maâşıyla Mektûbî Kalemî Mumeyyizlığına nakl eylemiş ve 26 Teşrîn-ı Evvel sene 324 târîhine 24 Kânûn-ı sâni sene 324 târîhinde kadar yine başkaca uç yuz altmış kuruş maâş ve ilâve-ı me'muriyet sûretiyle Mercan Mekteb-ı Idâdîsî'nin dorduncu sene birinci ve ikinci şu'beleri Edebiyât-ı Osmâniye ve Kitâbet muallimliklerini br'l-îlâ mezkûr muallimliklerden kezâ ıstı'fâen ınfıkâk etmiş ve mumeyyizlıktan naklen 26 Şubat sene 324 târîhinde sekiz bin kuruşla sulusânî maâşla Bıga Sancağı mutasarrıf vekâletine br't-ta'yîn 4 Mart sene 325 târîhinde ifâ-yı vazîfeye mubâşeretle 1 Nisan sene 325 târîhinde maâş-ı mezkûrun aslı altı bin kuruşa tenzîl ve 3 Mayıs sene 325 târîhinde zıkr olunan altı bin kuruş maâşla asâletini icrâ e 1 Temmuz sene 326 târîhinde maâş-ı mezbûr beş bin kuruşa tenzîl kılınmış ve 2 Ağustos 327 târîhinde altı bin kuruş maâşla Karesi sancağı mutasarrıflığına nakl edilmesine mebnî mezkûr târihten Bıga'dan ınfıkâkî olan 7 Ağustos sene 327 târîhine kadar nisf maâş ahz ve 14 Eylül sene 327 târîhinde Karesi'de vazîfesini ifâya ıbtudâr etmiş ve 5 Haziran sene 328 târîhinde on ıki bin beş yuz kuruş maâşla Konya vilâyeti vâililiğine terfî' buyurulması hasebiyle târih-i mezkûrda Karesi'den ınfıkâk ve 16 Haziran sene 328 târîhinde Konya'da ifâ-yı vazîfeye mubâşeretle 9 Ağustos sene 328 târîhinde yerine diğeri ta'yîn kılınmasından nâşî 12 Ağustos sene 328 târîhinde ınfıkâk eylemiştir 7 Cumâdâ'l-ülâ sene 316 târîhinde sâlise ve 7 Cumâdâ'l-ülâ sene 318 târîhinde sâniye ve 3 Şevvâl sene 318 târîhinde mutemâyız ve 3 Şevvâl sene 320 târîhinde ülâ sânisî rutbeleriyle taltîf buyurulmuştur

Hidemât-ı mehsûtede muddet-ı me'mûriyetiyle kemıyyet-ı maâşât ve zamm u tenzîli ve Şehremâneti Meclîs Kalemî'nde husn-ı hıdmet ve mesâîsî gorulduğu ve zıkr olunan mutasarrıflıklarla vâililikde hidemât-ı hasene ıbrâz edip tevkîfât-ı mukarrere ve sâireden zımmet ve ılışığı olmadığı Maârif Nezâretî'nin 17 Teşrîn-ı sâni sene 328 târîhli tahrîrâtıyla Şehremâneti Muhâşbesiyle Emânet-ı Mezkûre Meclîsî'nde 22 Kânûn-ı evvel sene 323 ve 18 Kânûn-ı evvel sene 323 târîhli vesîkaları ve Dâhiliye Nezâretî Muhâsebe ve Matbûât Kalemîleri Mudîriyeti'nin 26 Teşrîn-ı sâni sene 328 ve 6 Kânûn-ı evvel sene 328 ve 1 Kânûn-ı sâni sene 328 târîhli muzekkire-ı muzeyyeleleri ve muhâberât-ı umûmiye ıkinci şu'besi mudî ve muâvinliğinin 27 Kânûn-ı evvel sene 328 târîhli müşterek ve musaddak şehâdetnâmesi ve Bıga sancağının 22 Teşrîn-ı sâni sene 328 târîhli tahrîrât-ı cevâbiyesi ve livâ-ı mezbûr ile Karesi sancağı ve Konya vilâyeti Mecâlis-ı Idâre'si'nin 10 Ağustos sene 327 ve 3 Temmuz sene 328 ve 16 Ağustos sene 328 târîhli mezâbiti munderecâtından anlaşılp mezâbit-ı mezkûre ile maârifin tevsî' ve ta'mîmî ve zâbita-ı sıhhiyenin tatbîkî ve ağnâm resminin tezyîdi emrinde masrûf olan mesâîsini ve Hasan nâmında bir şakînin ızâle-ı vucudu hakkındaki muvaffakiyetini takdîren Dâhiliye ve Orman ve Maâdin ve Zirâat ve Mâliye nezâretlerinden kendisine yazılan 7 Kânûn-ı evvel sene 325 ve 22 Kânûn-ı evvel sene 325 ve 10 Nisan sene 326 târîhli muharrerât ve bir kıt'a telgrafnâme ve nüfûs tezkire-ı Osmâniyesi idâre-ı umûmiyeye aynen gorulerek îade ve zıkr olunan vesîka ve şehâdetnâme ve muzekkirelerle Bıga mutasarrıflığının tahrîrât ve rutbelerin târih-i tevcîhine dâir Dîvân-ı Hümâyûn Mudîriyeti'nin 13 Kânûn-ı evvel sene 318 târîhli muzekkire-ı cevâbiyeleri hıfz ve Bıga mutasarrıf vekâletiyle Karesi mutasarrıflığına ve Konya vâililiğine ta'yîn ve ınfisâli târihleri dâireye tebliğ olunan ınâdât-ı seniyye kaydıyla tatbîk edilmiştir Mûmâileyhın ma'zûliyet maâş tahsîsî hakkında

ı'tâ eylediği ıstıd'â zahrına Me'mûrîn Kalemî Mudîriyeti'nden yazılan der-kenârda mûm-âileyhin idâreten infisâlı vukû' bulduğuna nazaran câzû'l-ıstıhdâm addı re'y-ı âlî-ı ce-nâb-ı nezâretpenâhî ta'lik edilmiş ve karâr-ı mezkûr 6 Eylül sene 328 târîhinde müce-bince ıshâretine ıkturân etmiştir fî 8 Kânûn-ı sâni sene 328

Muhur

Muşârunıleyh ıktudâr ve ehliyetine binâen bin uç yuz otuz bir senesi Safer'inin on altı-sında "12 Kânûn-ı sâni sene 328" yedı bin beş yuz kuruş maâşla Dâhiliye Nezâretı mus-teşârlığına ta'yîn buyurulmuştur fî 24 Kânûn-ı sâni sene 328

Nazmı

Muhur

Muşârunıleyh 13 Ağustos sene 328 târîhinden ıtubâren uç bin yuz yirmi beş kuruş ma'zûliyet maâşı tahsîs kılındığı Muhassasât-ı Zâtiye Mudîriyeti'nin 30 Kânûn-ı sâni sene 328 târîhli muzekkeresiyle bildirilmiştir

Muşârunıleyh bin uç yuz otuz bir senesi Cumâdâ'l-âhire'sinin yirmi beşinde 19 Mayıs sene 329 on ıki bin beş yuz kuruş maâşla Trabzon vilâyeti vâililiğine nakl buyurulmuş-tur<sup>3</sup>

fî 14 Teşrîn-ı evvel sene 329

Imzâ

### FÂİK ÂLÎ (OZANSOY)

*Babası:* Mardin mutasarrıflarından Diyarbekırlı Saîd Paşa

*Doğum Tarihi ve Yeri:* 1292/1875 - Diyarbekır

*Yetişmesi ve Bildiği Yabancı Diller:* Sıbyan okulu, Mekteb-ı Rüşdî-ı Askerî ve Mekteb-i Mülkiye-i Şâhâne'nin İdâdî ve Âlî sınıflarını bitirmiştir. Mekteb-ı Rüşdî'den "karîb-i âlâ", Mekteb-i Mülkiye-i Şâhâne'den de "âlâ" dereceyle İdâdî ve Âlî diplomaları almıştır. Arapça, Farsça, Fransızca bilmekte Kürdçe'den de anlamaktadır.

#### *Memuriyetleri:*

1. 7 Zilkade 1319/15 Şubat 1902'da Hudâvendigâr vilâyeti Maiyyet memûr-luğuna tayin edilir. Bu görevi 2 Şubat 1317/15 Şubat 1902'den 8 Şubat 1320/21 Şubat 1905 tarihine kadar sürer. Ek görevle 25 Muharrem 1320/4 Mayıs 1902'de Mihaliç kazâsı Tahkîk Memûriyeti'ne ve 19 Cumâdâ'l-ülâ 1322/1 Ağustos 1904'de Mudanya kazâsı A'sâr Ihâle Memûrluğuna tayin edilir. 15 Cumâdâ'l-âhire 1322/27 Ağustos 1904'den 27 Cumâdâ'l-âhire 1322/8 Eylül 1904'ye kadar Ayvalık ve 6 Receb 1322/16 Eylül 1904'den 2 Ramazân 1322/10 Kasım 1904'ye kadar Gönen kazâları kaymakam vekâletlerinde bulunur. 14 Ramazan 1322/22 Kasım 1904'den 3 Safer 1323/10 Mart 1905'e kadar Erdek kazâsı kaymakam ve-kâletinde bulunur.

2. 18 Safer 1323/24 Nisan 1905'de Sındırgı kazâsı kaymakamlığına tayin edilir. Burada 8 Mayıs 1321/21 Mayıs 1905'den 27 Mart 1322/9 Nisan 1906'ye kadar görev yapar. Ek görevle 23 Rebîu'l-evvel 1323/28 Mayıs 1905'den 2 Cum-âdâ'l-âhire 1323/4 Ağustos 1905'e kadar Ayvalık, 4 Şabân 1323/4 Ekim

<sup>3</sup> Başbakanlık Arşivi, *Sıcdll-ı Ahvâl Defteri*, c 94, s 41-42

1905'den 16 Zilkâde 1323/12 Ocak 1906'e kadar da Balya<sup>4</sup> kazâları kaymakam vekâletlerinde bulunur. 5 Kânûn-ı evvel 1321/18 Aralık 1905'den 26 Mart 1322/8 Nisan 1906 tarihine kadar ek görevle Burhaniye kaymakamlığı görevini yürütmüştür.

3. 16 Safer 1324/11 Nisan 1906'de Burhaniye kazâsı kaymakamlığına nakl olunur. Yani bu tarihte asâleten Burhâniye kaymakamlığına atanır ve 16 Mart 1324/29 Mart 1908 tarihine kadar da görev yapar.

4. 31 Mart 1324/ 13 Nisan 1908 ilâ 31 Temmuz 1324/13 Ağustos 1908 tarihleri arasında Pazarköy kazâsı kaymakamlığında bulunur.

5. 24 Şabân 1326/21 Eylül 1908'de Mudanya kazâsı kaymakamlığına nakl olunur. Mudanya'da 20 Temmuz 1324/2 Ağustos 1908'den 20 Ağustos 1324/2 Eylül 1908'e kadar vekâleten, 15 Eylül 1324/28 Eylül 1908'den 15 Temmuz 1325/28 Temmuz 1909'e kadar da asâleten bulunmuştur.

6. 13 Cumâdâ'l-âhire 1327/2 Temmuz 1909'de Gekbuze<sup>5</sup> kazâsı kaymakamlığına nakl buyrulur.

7. 23 Şâban 1327/9 Eylül 1909'de Midilli sancağı mutasarrıflığına tayin olunur. Midilli'de 6 Eylül 1325/19 Eylül 1909'den 6 Teşrîn-i evvel 1328/19 Ekim 1912'e kadar asâleten ve bu tarihten 13 Teşrîn-ı evvel 1328/26 Ekim 1912'e kadar da vekâleten görev yapar.

8. 8 Zilkade 1330/19 Ekim 1912'da Kırşehir sancağı mutasarrıflığına nakl olunur. Bu memuriyetine gitmemesi üzerine 15 Muharrem 1311/25 Aralık 1912'de müsta'fî kabul edilerek yerine başkası tayin olunur.

9. 2 Cumâdâ'l-ûlâ 1331/9 Nisan 1913'de Beyoğlu mutasarrıflığına tayin edilirse de 10 Receb 1331/15 Haziran 1913'de azl olunur. Beyoğlu'ndaki görevi 28 Mart 1329/10 Nisan 1913'dan 27 Mayıs 1329/9 Haziran 1913'a kadar sürer.

10. 28 Ramazan 1331/31 Ağustos 1913'de Kütahya mutasarrıflığına tayin olunur.

11. 28 Zilkade 1331/29 Ekim 1913'de Üsküdar sancağı mutasarrıflığına nakl edilir.

#### *Aldığı Maaşlar:*

1. Hüdâvendigâr maiyyet memurluğundan beş yüz kuruş. Ek memuriyetleri olan Mihaliç Tahkîk Memuriyeti'ne "harcırah nizâmıyle" Mudanya A'sâr Ihâle memurluğuna da "ücret-i maktû'a" ile gider. Ayvalık kaymakam vekâletliğinden dört yüz elli, Gönen kaymakam vekâletliğinden de iki yüz yirmi beş kuruş alır. Erdek kaymakamlığı vekâletinden 14 Ramazan 1322/22 Kasım 1904'den 9 Zilhicce 1322/14 Şubat 1905 tarihine kadar üç yüz on beş, Maiyyet memurluğundan

<sup>4</sup> Balıkesir

<sup>5</sup> Gebze

ayrıldığı 10 Zilhicce 1322/15 Şubat 1905'den 3 Safer 1323/10 Mart 1905'e kadar da yedi yüz seksen yedi buçuk kuruş maaş almıştır.

2.Sındırgı kaymakamlığından bin yüz yirmi beş kuruş. Bu görevi sırasında ek memuriyet olarak verilen Ayvalık kaymakamlığı vekâletinden dört yüz elli, Balya kaymakamlığı vekâletinden de iki yüz yirmi beş kuruş maaş alır

3. Burhâniye kaymakamlığından bin yüz yirmi beş kuruş.

4. Pazarköy kaymakamlığından aldığı maaş *Sicill-i Ahvâl Defteri*'nde gösterilmemiştir. Buradaki maaşı muhtemelen Burhâniye'den aldığı maaş kadardır.

5. Mudanya kaymakamlığından bin beş yüz yetmiş beş kuruş.

6. Gekbuze kaymakamlığından yine bin beş yüz yetmiş beş kuruş.

7. Midilli mutasarrıflığından beş bin kuruş.

8. Kırşehir mutasarrıflığına yine beş bin kuruşla tayin olunursa da oraya gitmemesi üzerine istifa etmiş kabul edilir.

9. Beyoğlu mutasarrıflığından altı bin kuruş.

10. Kütahya mutasarrıflığından beş bin kuruş.

11. Üstüdar mutasarrıflığından dört bin kuruş. 23 Mart 1330/5 Nisan 1914'da bu maaş beş bin kuruşa yükseltilmiştir.

*Meziyetleri:* Fâik Âlî eğitim hayatı yanında, memuriyetlerinde de başarı göstermiştir. Memuriyetleri sırasında almış olduğu övgüler bize onun bu yönünü vermektedir. Bu bakımdan değişik yerlerin idâre Meclisleri tarafından yazılan mülâhazalardan birkaç alıntı yapmak yararlı olacaktır.

Gonen ve Ayvalık kaymakam vekâletliğinde; "hüsn-i îfâ-yı vazîfe ile isticlâb-ı da'vât-ı hayriyyeye muvaffak olarak"

Sındırgı kaymakamlığında; "tevkîfâtan zimmet ve ilişkisi olmadığı ve emr-ı idâre ve rü'yet-ı mesâlihde ibrâz-ı iktidâr ederek idâme-i âsâyış ve inzibât ve ta'kîb-i tahsîlâta ve muhâfaza-ı hukuk-ı hazîneye gayret eylediği"

Burhâniye kaymakamlığında; "tevkîfâtan zimmet ve ilişkisi olmadığı ve bulunduğ müddetçe vezâif-i mevkûlesini hüsn-i îfâ ile ibrâz-ı muessir-i rü'yet ve sadâkat eylediği"

Pazarköy kaymakamlığında; "Tevkîfât-ı nızâmıyeden zimmet ve ilişkisi olmadığı ve vazîfe-i mevdû'asını kemâl-i ciddiyet ve istikâmetle îfâ eylediği"

Mudanya kaymakamlığında; "Tevkîfâtan zimmet ve ilişkisi olmadığı ve vazîfe-i mevdû'asını hüsn-i îfâ ederek fezâil-i ahlâkiyesi hasebiyle hoşnûdî-i umûmîye mazhar olduğu"

*Almış Olduğu Rütbelere:* Fâik Âlî tercüme-i hâlinde 22 Ramazan 1322/30 Kasım 1904'de sâlis rütbesini aldığını söylerse de bunu *Sicill-i Ahvâl Dâiresi*'ne belgeleyememiştir.



### *Sicill-i Ahvâl'deki Kayıt:*

Fârik Âlî Bey Mardin sancağı mutasarrıf-ı esbakı Diyarbekirli muteveffâ Saîd Paşa'nın mahdûmudur

Bin iki yüz doksan iki sene-ı hicriyesinde sene-ı mâhiye 92 Diyarbekir kasabasında tevel-lud ettiği nüfûs tezkire-i Osmâniyesine sûret-i musaddakasında muharrerdir Kasaba-ı mez-kûre Sıbyân mektebinde mebdâd-ı ulûmu ve Mekteb-ı Ruşdî-ı Askerî'sinde ve Mekteb-ı Mulkiye-ı Şâhâne'nin l'dâdî ve Âlî sınıflarında muretteb ulûm ve lunûnu tahsil ve ıkmâl ederek Mekteb-ı Ruşdî'den 24 Nisan sene 304 târîhli karîb-ı a'lâ ve Mekteb-ı Mulkiye-ı Şâhâne'den 29 Haziran sene 314 ve 30 Haziran sene 317 târîhli âlâ derecelerden (ı'dâdî ve âlî)<sup>6</sup> şehâdetnâmeleri almıştır Arabî ve Fârisî ve Türkçe ve Fransızca tekellum ve tahrîr ve tercume ettiği ve Kurdçe tefehhum eylediği tercume-i hâl varakasinda munderictir

Bin üç yüz on dokuz senesi Zî'l-ka'desinin yedisinde 2 Şubat sene 317 beş yüz kuruş maâşla Hudâvendigâr vilâyeti Ma'ıyyet me'mûrluğuna ta'yîn ve vazîfesine mubâşeret ile üç yüz yirmi senesi Muharrem'inin yirmi beşinde 20 Nisan sene 318 harcırah nızâmı ile Mihaliç kazâsı Tahkîk Me'mûriyeti'ne ve üç yüz yirmi iki senesi Cumâdâ'l-ülâ'sının on dokuzunda 19 Temmuz sene 320 ücret-i maktû'a ile Mudanya kazâsı A'sâr İhâle me'mûrluğuna ta'yîn kılınarak sene-i mezkûre Cumâdâ'l-âhire'sinin on beşinden 14 Ağustos sene 320 şehir-i mezkûrun yirmi yedisine kadar 26 Ağustos sene 320 başkaca dört yüz elli kuruş hums maâşla Ayvalık ve şehir-i Receb'in altısından 3 Eylül sene 320 Ramazan-ı şerîfinin ikisine kadar 29 Teşrin-ı evvel sene 320 yine ayrıca iki yüz yirmi beş kuruş hums maâşla Gonen kazâları kaim-ı makam vekâletlerinde bulunmuştur

Hudâvendigâr vilâyeti vâlisı Devletli Reşid Paşa hazretleri câmbından yazılan mutâla'ada mûmâileyhın ehliyet ve istî'dâdî tasdik kılınmıştır

Me'mûriyet-i mezkûrede vazîfesine mubâşeret târîhi ile mîkdâr-ı maâşı istîd'ânâmesi zahrına muhrec muhâşebe-i vilâyetin 3 Teşrin-ı sâni sene 320 târîhli kayıd sûretinden ve tahkîk-ı me'mûriyetine ta'lîk 20 Nisan sene 318 târîhli vilâyet-i müşârunileyhâ buyu-rulduşundan ve Mudanya kazâsı A'sâr İhâle Me'mûrluğuyla Ayvalık ve Gonen kazâları kaim-ı makam vekâletlerine târîh-ı ta'yîn ve infikâkiyle Mudanya kazâsı Hububât a'sârının menâfî'-i hazîneye muvâfık sûrette ihâlesi husûsunda ve Ayvalık ve Gonen kazâları kaim-ı makam vekâletlerinde husn-ı îfâ-yı vazîfe ile isticlâb-ı da'vât-ı hayriyyeye muvâflak olarak bir gûne zimmet ve ılışığı olmadığı Karesi sancağı ile Hudâvendigâr vilâyeti Meclis-i İdâre'lerinden (musaddak)<sup>7</sup> ve zıkr olunan kazâlar Mecâlis-i İdârelerinin 19 Temmuz sene 320 ve 26 Ağustos sene 320 ve 29 Teşrin-ı evvel sene 320 târîhli mazba-taları sûret-i musaddakasından ve târîh ve mahall-ı vilâdeti nüfûs tezkire-i Osmâniyesine sûret-i musaddakasından (anlaşılp)<sup>8</sup> ve Mekteb-ı Ruşdî ve l'dâdî ve Mulkiye-ı Şâhâne şehâdetnâmeleri sûret-i musaddakası asıl tercume-i hâl varakasıyla birlikte hıfz edilmiştir

Mûmâileyhın ı'tâ eylediği tercume-i hâl varakasinda 22 Ramazan sene 322 târîhinde rutbe-i sâliseye nâil olduğu muharrer ise de ru'us-ı humâyûnu ibrâz edilmemiştir İf 5 Zî'l-ka'de sene 322 ve İf 29 Kânûn-ı evvel sene 320 M

Sındırgı kazâsı kaim-ı makamlığına vilâyet maıyyetine me'mûr bulunan birkaç kazâ kaim-ı makam vekâletinde bulunarak âsâr-ı husn-ı idâre ibrâz ve ahîren ıkmâl-ı muddet eden mûmâileyhın ta'yîni Hudâvendigâr vilâyet-i celîlesinden tevârud eden sûreti melfûf tahrîrâtta izbâr olunduğu beyânıyla icrâ-yı icâbı Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'nin Me'mûriyet-i Mulkiye Komisyonu'na havâle buyurulan tezkiresinde gösterilmiştir Ve tercume-i hâlî tedkîk ile cereyân eden muzâkere netîcesinde bir re'y tarafından mûmâileyhın Mekteb-ı Mulkiye-ı Şâhâne'den me'zûn olması ı'tibârıyla şâyân-ı istihdâm olup ancak kendisinin vilâyet-i müşârunileyhâ mektubçusunun birâderi olduğu tercume-i hâlinde anlaşılmasıyla o vilâyet dâhîlinde istihdâmı hakkında vâkı' olacak şükur u şikâyetin te'-

<sup>6</sup> Satırın üstüne bir çıkma ile yazılmıştır

<sup>7</sup> Bir çıkma ile satırın üzerinde gösterilmiştir

<sup>8</sup> Bir çıkma ile satırın üzerinde gösterilmiştir

sırsız kalacağı mulâhazasına göre vilâyet-i mutecâvireden birinde ıstıhdâm olunmak üzere mezkûr Sındırgı kaim-ı makamlığına diğerinin intihâbı der-meyân olunmuş ise de kazâ-ı mezkûr merkez-i vilâyete merbût olmayıp Karesi sancağı dâhilinde olduğundan ve tercume-i hâlinde mâni'ı ıstıhdâm olacak başka bir kayda tesâduf edilemediğinden bermüceb iş'âr-ı tasdik-ı me'mûriyeti hakkında ekseyiyetle verilen karâr üzerine ve bi'l-istizân şeref-sâdır olan irâde-i seniyye-ı hazret-i hilâfetpenâhî mücebince bin uç yuz yirmi uç senesi Safer'inin on sekizinci 10 Nisan sene 321 bin yuz yirmi beş kuruş maâşla mezkûr Sındırgı kazâsı kaim-ı makamlığına ta'yîn buyurulmuştur M

Mûmâileyhın 2 Şubat sene 317 târihinden 2 Şubat sene 320 târihine kadar Hudâvendigâr vilâyeti Ma'ıyyet Me'mûriyeti'nde bulunarak tevkîfât-ı mukarrreden zımmet ve ilişği olmadığı ve Hamidiye Hicâz demiryolu hatt-ı âlîsî için bi'r-rizâ i'tâsını müte'ahhid olduğu bir maâşına musâvî i'âne-i nakdiyeden dört yuz elli kuruş borcu görüldüğü muhâsebe-i vilâyette ifâde kılındığı ve mûmâileyh muddet-i mahdûde-i nizamıyesî zarfında ve kâleten bulunduğu kazâ kaim-ı makamlıklarına ve muhtâc-ı tedkîk ve tahkîk bazı mevâdda âid umûr ve muâmelâtı husn-ı ifâ eylediği Hudâvendigâr vilâyetinin 7 Mart sene 323 târihli tahrîrâtıyla ırsâl kılınan Meclis-i Idâre-i Vilâyetin 28 Eylül sene 322 târihli mazbatası sûret-ı musaddakasında beyân kılınmıştır

Mûmâileyhın Ma'ıyyet Me'mûriyeti'nde iken uç yuz yirmi iki senesi Ramazânının on dördünden 9 Teşrîn-i sâni sene 320 sene-i mezkûre Zî'lhicce'sinin dokuzuna kadar 1 Şubat sene 320 uç yuz on beş kuruş hums ve Ma'ıyyet Me'mûriyeti'nin muddet-i mu'ayyenesî şehri-i mezkûrun onunda 2 Şubat sene 320 hitâm bulmasına mebnî tâiuh-ı mezkûrdan bin uç yuz yirmi uç senesi Safer'inin üçüne kadar 27 Mart sene 321 yedi yuz seksen yedi buçuk kuruş nisf maâşlarla Erdek ve Sındırgı kazâsı kaim-i makamlığında iken sene-i mezkûre Rebî'u'l-evvel'inin yirmi uçünden 15 Mayıs sene 321 Cumâdâ'l-âhiri'sinin ikisine kadar 22 Temmuz sene 321 dört yuz elli kuruş hums maâşla Ayvalık ve Şa'bân'ının dördünden 20 Eylül sene 321 Zî'lka'de'sinin on altısına kadar 29 Kânûn-ı evvel sene 321 iki yuz yirmi beş kuruş hums maâşla Balya kazâları kaim-ı makam vekâletlerinde bulunarak emvâl-i emîriye ile Tekâud ve Ma'zûliyet Sandıkları tevkîfâtından zımmet ve ilişği olmadığı ve vazîfe-i mevdû'asını husn-ı ifâ eylediği Hudâvendigâr vilâyetinin şâlifu'z-zıkr 7 Mart sene 321 târihli tahrîrâtıyla ırsâl kılınan mezkûr kazâlarla Karesi Sancağı vilâyet-i müşârunıliyhâ Meclis-i Idâre'lerinin 29 Teşrîn-i sâni sene 321 ve 1 Kânûn-ı sâni sene 321 ve 3 Mart sene 322 târihli mazbataları sûret-ı musaddakalarından beyân ve tasdik kılınmış ve suver-i mezkûre dosyasıyla hîz edilmiştir

Mûmâileyhın Burhâniye kazâsı kaim-ı makamlığına nakli hakkında Hudâvendigâr vilâyetinin iş'ârına atfen Dâhiliye Nezâret-i Celîlesinden vâkı' olan iş'âr ve Me'mûriyeti-i Mulkiye Komisyonu'ndan verilen karâr üzerine bi'l-istizân şeref-sâdır olan irâde-i seniyye-ı hazret-i hilâfetpenâhî mücebince bin uç yuz yirmi dört senesi Safer'inin on beşinde 27 Mart sene 322 maâş-ı hâlîsiyle kazâ-ı mezkûr kaim-ı makamlığına nakl buyurulmuştur M

Mûmâileyhın 8 Mayıs sene 321 târihinden 27 mart sene 322 târihine kadar mezkûr Sındırgı kazâsı kaim-ı makamlığında bulunarak tevkîfâtın zımmet ve ilişği olmadığı ve emr-i idâre ve ru'yet-i mesâlihde ibrâz-ı ıktidâr ederek idâme-i âsâyiş ve inzibât ve ta'kîb-i tahsîlâta ve muhâlaza-ı hukuk-ı hazîneye gayret eylediği kazâ-ı mezkûr Meclis-i Idâresi'nin 16 Temmuz sene 322 târihli mazbatasında beyân ve Karesi sancağıyla Hudâvendigâr vilâyeti Meclis-i Idâre'lerinin 27 Eylül sene 323 târihli mazbata-ı muzeyyelesinde mûmâileyh hakikaten muktedir ve mukaddem erbâb-ı fetânet u sadâkattan olup vazîfe-i mevdû'asını husn-ı ifâ ve temşiyet eylediği der-meyân kılınmıştır Mûmâileyhın Burhâniye kazâsı kaim-ı makamlığına nakli hakkında Dâhiliye Nezâret-i Celîlesinden vâkı' olan iş'âr ve Me'mûrîn-ı Mulkiye Komisyonu'ndan verilen karâr üzerine bi'l-istizân şeref-sâdır olan irâde-i seniyye-ı hazret-i hilâfet-penâhî mücebince bin uç yuz yirmi altı senesi Safer'inin on altısında 6 Mart sene 324 maâş-ı hâlîsiyle mezkûr Burhâniye kazâsı kaim-ı makamlığına nakl buyurulmuştur

Sındırgı kaim-ı makamı olup ilâve-i me'mûriyet olarak 5 Kânûn-ı evvel sene 321 târihinden 26 Mart sene 322 târihine kadar Burhâniye kaim-ı makamlığını bi'l-ifâ târih-i

mezkûrda asâletü icrâ kılınmış olan mûmâileyhın 16 Mart sene 324 târîhine kadar îfâ-yı vazîfe ederek tevkîfâtan zîmmet ve ılışığı olmadığı ve bulunduğı muddetçe vezâil-ı mevkûlesını husn-ı îfâ ile ibrâz-ı muessı-ı ru'yet ve sadâkat eylediğı kazâ-ı mezkûr ile Karesi sancağı ve Hudâvendigâr vilâyeti Meclis-ı Idâre'lerinin 10 Nisan sene 324 târîhli mazbatasında beyân ve tasdik kılınmış ve mezâbit-ı mezkûre Sicill-ı Ahvâl Idâre-ı Umûmiyesince aynen gorulerek îade edilmiştir M

Mûmâileyh bin uç yuz yirmi altı senesi Şa'bân'ının yirmi dordunde "7 Eylul sene 324" bin beş yuz yetmiş beş kuruş maâşla Mudanya kazâsı kaim-ı makamlığına nakl buyurulmuştur

Mûmâileyh âb u hevâ-yı mahallî ile adem-ı ımtıâcından bahisle tahvîl-ı me'mûriyet talebinde bulunduğundan bin uç yuz yirmi yedi senesi Cumâdâ'l-âhire'sinin on uçunde "18 Haziran sene 325" maâş-ı hâlisıyla Gekbuza kazâsı kaim-ı makamlığına nakıl buyurulmuştur M

Mûmâileyh Dâhiliye Tensik Komisyonu'nun mazbatası üzerine sene-ı mezkûre Şa'bân'ının yirmi uçunde "26 Ağustos sene 325" beş bin kuruş maâşla Midilli sancağı mutasarrıflığına ta'yîn buyurulmuştur

Mûmâileyhın 31 Mart sene 324 târîhinden 31 Temmuz sene minhu târîhine kadar Pazarkoy kazâsı kaim-ı makamlığında bulunarak tevkîfât-ı nızâmiyeden zîmmet ve ılışığı olmadığı ve vazîfe-ı mevdû'asını kemâl-ı ciddiyet ve istikâmetle îfâ eylediğı Hudâvendigâr vilâyeti Meclis-ı Idâre'sinden musaddak mahallî Meclis-ı Idâre'sinin 4 Kânûn-ı sâni sene 324 târîhli mazbatasında beyân kılınmıştır

Mûmâileyhın 20 Temmuz sene 324 târîhinden 20 Ağustos sene minhu târîhine kadar Mudanya kazâsı kaim-ı makamlığı vekâletinde bulunup b'l-ıstıfâ infikâk ve ahîren "15 Eylul sene minhu" târîhinden 15 Temmuz sene 325 târîhine kadar da asâleten kazâ-ı mezkûr kaim-ı makamlığında bulunarak tevkîfâtan zîmmet ve ılışığı olmadığı ve vazîfe-ı mevdû'asını husn-ı îfâ ederek fezâil-ı ahlâkiyesi<sup>9</sup> hasebiyle hoşnûdî-ı umûmiye mazhar olduğı vilâyet-ı müşâruncleyhâ Meclis-ı Idâre'sinden muzeyyel mahallî Meclis-ı Idâre'sinin 15 Temmuz sene 325 târîhli mazbatasında gosterilmiş ve mezâbit-ı mezkûre aynen gorulerek îade edilmiştir M

Mûmâileyh Kuşehri sancağının kesb ettiğı chemmiyete mebnî bin uç yuz otuz senesi Zil'ka'desi'nin sekizinde 6 Teşrîn-ı evvel sene 328 maâşıyla livâ-ı mezkûr mutasarrıflığına nakıl buyurulmuştur

Imzâ

Mûmâileyhın aradan hayli muddet murûi eylediğı hâlde mahall-ı me'mûriyetine gitmemiş olmasına mebnî musta'fî addıyla yerine bin uç yuz otuz bir senesi Muharrem'inin on beşinde "12 Kânûn-ı evvel sene 328" dıgeri ta'yîn buyurulmuştur

Mûmâileyhın 6 Eylul sene 325 târîhinden 6 Teşrîn-ı evvel sene 328 târîhine kadar asâleten ve târîh-ı mezkûrdan 13 Teşrîn-ı evvel sene 328 târîhine kadar vekâleten Midilli sancağı mutasarrıflığında bulunarak âidât-ı tekudiyeden zîmmet ve ılışığı olmadığı mahallî Meclis-ı Idâresinin aynen gorulüp îade edilen 20 Teşrîn-ı evvel sene 328 târîhli mazbatasından anlaşılmıştır

İ 24 Mart sene 329

Nazmı

Imzâ

Mûmâileyh ıktudâr ve ehliyetine mebnî bin uç yuz otuz bir senesi Cumâdâ'l-ûlâ'sının ıkısında 27 Mart sene 329 altı bin kuruş maâşla Beyoğlu mutasarrıflığına ta'yîn buyurulmuştur

Mûmâileyhın hiç bir salâhiyet-ı kanuniyeye mustenid olmayarak Beyoğlu polis mudurunü afv ile yerine re'sen vekil ta'yîn ve tahrîren jandarma kumandanlığına murâcaatla

<sup>9</sup> "ahlâkiyesi" kelimesi ıkı kere yazılmıştır

iki nefer jandarma taleb ve bunları polis mudurunu Dâire'sinden tarda sevk eylediği tahkîkât-ı câriye ile tebeyyun etmiş ve kendisi mutasarrıflıkta bulundukça mu'âmele-ı vâkı'ada ısrâr edeceği de ifâde-ı tahrîriyesi cumlesinden bulunmuş olmasıyla bu ahvâl karşısında mûmâileyhın vazîfe-ı mezkûrede idâme-i me'mûriyeti câiz görülmediğinden sene-i mezkûre Recceb'in onunda 2 Haziran sene 329 azlîyle yerine diğeri ta'yîn buyurulmuştur

Mûmâileyh şehr-i Ramazân'ın yirmi sekizinde 18 Ağustos sene 329 beş bin kuruş maâşla Kutahya mutasarrıflığına ta'yîn buyurulmuştur

Mûmâileyhın 28 Mart sene 329 târihinden gaye 27 Mayıs sene minhu târihine kadar bulunduğuy Beyoğlu mutasarrıflığından dolayı tevkîfât-ı mukarrereden bir gûnâ ılışığı olmadığı İstanbul vilâyeti vekâletinin 3 Teşrîn-ı sâni sene 329 târihi tahrîrât-ı cevâbiyesinden anlaşılmıştır

Mûmâileyh bin uç yuz otuz bir senesi Zî'l-ka'de'sinin yirmi sekizinde 16 Teşrîn-ı evvel sene 329 dort bin kuruş maâşla Uskûdar sancağı mutasarrıflığına nakl buyurulmuştur fî 20 Teşrîn-ı sâni sene 329

Imzâ

Mûmâileyhın maâşının 23 Mart sene 330 târihinde beş bin kuruşa ıblâğ edildiği Me'mûrîn Mudîriyeti'nin 29 Mart sene 330 târihli muzekkiresiyle bildirilmiştir<sup>10</sup> fî 6 Nisan sene 330

Imzâ

### HÜSEYİN CÂHİD (YALÇIN)

*Babası:* Siroz muhâsebeciliğinden mütekaid Ali Rıza Efendi.

*Doğum Tarihi ve Yeri:* 1293/1876 - İstanbul

*Yetiştirmesi ve Bildiği Yabancı Diller:* Sıbyan ve Rüşdiye okullarında okuduktan sonra Dersaâdet Mekteb-i İdâdî-i Mülkiye'sine girerek buradan "aliyyü'l-âîlâ" derece bitirerek diplomasını almıştır. Fransızca bilmektedir. Bulgarca'ya da âşînâdır

*Memuriyeti ve Aldığı Maas:* 18 Rebîu'l-âhir 1314/26 Eylül 1896'de Maârif Nezâreti Mektûbî Kalemî'ne iki yuz elli kuruş maasla tayin olunur.

*Sicill-i Ahvâl'deki Kayıt:*

Huseyin Câhid Bey Siroz muhâsebeciliğinden mutekâid izzetli Ali Rıza Efendi'nin mahdûmudur Bın iki yuz doksan uç sene-i hicriyesinde Dersaâdet'te tevellud ettiği nüfûs tezkîre-ı Osmâniyesinde muharrerdir Sıbyân ve Rüşdiye mekteplerinde mukaddemât-ı ulûmu okuduktan sonra Dersaâdet Mekteb-i İdâdî-i Mülkiye'sine duhûl ile aliyyü'l-a'lâ derecede şehâdetnâme istihşâl ederek bî'l-musâbaka Mekteb-i Mülkiye sunûf-ı âlisine geçmiş ve orada da tahsîli meşrût olan ulûmu gorup aliyyü'l-a'lâ derecede şehâdetnâme almıştır Türkçe ve Fransızca tekellum ve kîtabet eder Bulgarca'ya âşînâdır Bın uç yuz ondort sene-i hicriyesi Rebîu'l-âhirinin on sekizinde 14 Eylül sene 312 yirmi bir yaşında iken iki yuz elli kuruş maâşla Maârif Nezâret-ı Celîlesi Mektûbî Kalemî'ne ta'yîn buyurulmuştur Mektûbî Kalemî Mudîriyeti'nden yazılan şerhte sâhib-ı tercumenin ıktidâr ve mesâîsinden istifâde edildiği gösterilmiş ve mektupçu Atûfettü Sırrı Beyefendi Hazretleri ile Maârif-ı Umûmiye Nâzırı Devletlû Zuhdu Paşa Hazretleri cânıbinden dahı şerh-ı mezkûr tasdik buyurulmuştur Mektûbî Kalemî'ne târih-ı ta'yîn ve kemiyet-ı maâş muhâsebe muzekkeresinden anlaşıldığı gıbı, nüfûs tezkîre-ı Osmâniyesi ve Mekteb-i İ'dâdî

<sup>10</sup> Başbakanlık Arşivi, *Sicill-i Ahvâl Defteri*, c. 112, s. 413-414

ve mulkî şhâdetnâmeleri sûret-ı musaddakaları dahı asıl tercume-ı hâl varakasına merbû-ten şu 'bece mahfûz bulunmuştur<sup>11</sup>

18 Rebû'l-evvel sene 317/14 Temmuz sene 315

### MEHMED NÂZİM (FİLORİNALI)

*Babası:* Morihoh Nâhiye müdürü Hâlid Mazhar Efendi.

*Doğum Tarihi ve Yeri:* 1299/1881-82'da Manastır vilâyeti dâhilinde Filorina kasabasında doğmuştur.

*Yetiştmesi ve Bildiği Yabancı Diller:* Filorina'da ilk ve orta okulu bitirdikten sonra Mekteb-i İbtidâî'den altıncı ve Mekteb-i Rüşdî'den birinci derecede diploma almış ve Mekteb-i Hukuk'den âlâ dereceyle mezun olmuştur. Arapça ve Farsça bilmektedir

*Memuriyetleri:*

1. 16 Safer 1315/17 Temmuz 1897'de mülâzemetle Filorinalı kazâsı Tahrîrât Kalemî'ne girer.

2. 3 Zilhicce 1315/25 Nisan 1898'de Filorina kazâsı Mekteb-i Rüşdî'si Hüsn-i Hat öğretmenliğine tayin olunur. Ek bir memuriyet olarak da 11 Rebû'l-evvel 1317/20 Temmuz 1899'de Ticâret Kitâbeti'ne verilir. Ticâret Kitâbeti'nin dağıtılmasından sonra 22 Cumâdâ'l-âhire 1317/28 Ekim 1899'de buradan ayrılır. Mekteb-i Rüşdî öğretmenliğinden ise İstanbul'a gıtmesi dolayısıyla 19 Cumâdâ'l-ûlâ 1319/3 Eylül 1901'da ayrılır.

3. 26 Zilhicce 1318/16 Nisan 1901'de Tahrîrât Kitâbeti vekâletine tayin olunur. Asîlin gelmesinden dolayı buradan da 6 Rebû'l-âhir 1319/23 Temmuz 1901'da ayrılır.

4. İstanbul'a geldikten sonra 12 Cumâdâ'l-âhire 1319/26 Eylül 1901'da Mektûbî-i Dâhiliye Kalemî'ne mülâzemetle girer ve Tesrî-i Muâmelât Komisyonu'nda çalışmaya başlar. 9 Eylül 1324/22 Eylül 1908'den 2 Teşrîn-i sâni 1324/15 Kasım 1908'e kadar da Hey'et-i Tahkîkiye'nin kitâbet hizmetinde bulunur. Sonra yine aslî görevine döner.

5. 14 Şabân 1327/31 Ağustos 1909'de Dâhiliye Nezâreti Muhâberât İdâre-i Umûmiyesi Dördüncü Şube İkinci Sınıf hulefâlığına tayin olunur. Burada 10 Kânûn-ı evvel 1328/23 Aralık 1912'de Birinci Şube Birinci Sınıf Hulefâlığına terfî edilir. 16 Teşrîn-i evvel 1329/29 Ekim 1913'da icrâ kılınan taşkilâtta açıkta kalır.

6. 9 Kânûn-ı sâni 1329/22 Ocak 1914'da Hey'et-i Tefûşiye Kalemî Birinci Sınıf hulefâlığına tayin olunur.

<sup>11</sup> Başbakanlık Arşivi, *Sicill-ı Ahvâl Defteri*, c. 89, s. 375

*Aldığı Maaşlar:*

1. Filorina Tahsîlât Kalemî'nde mülâzemetle görev aldığından herhangi bir maaş alamaz.

2. Filorina kazâsı Mekteb-i Rüşdî'si Hüsn-i Hatt öğretmenliğinden seksen beş kuruş. Bu sırada kendisine ilâve olarak verilen Ticâret Kitâbeti memuriyetinden de yüz elli kuruş.

3. Tahrîrât Kitâbeti vekâletinden yüz yirmi beş kuruş.

4. İstanbul'da Mektûbî-i Dâhiliye Kalemî'ne mülâzemetle görerek Tesrî-i Muâmelât Komisyonu'nda görev alır. 2 Safer 1320/11 Mayıs 1902'de otuz, 23 Şevvâl 1320/23 Ocak 1903'de ise seksen kuruş maaş almaya başlar. Maaşı 25 Rebîü'l-evvel 1323/9 Haziran 1904'de yüz, 25 Şabân 1324/3 Ekim 1907'de yüz otuz, 14 Ramazan 1325/21 Ekim 1907'de yüz elli, 18 Cumâdâ'l-âhire 1326/18 Temmuz 1908'da yüz seksen kuruşa çıkar. Ek memuriyeti olan Hey'et-i Tahkîkiye kâtipliğinden de yedi bin beş yüz kuruş alır.

5. Dâhiliye Nezâreti Muhâberât İdâre-i Umûmiyesi Dördüncü Şube İkinci Sınıf hulefâlığından sekiz yüz kuruş maaş. 10 Kânûn-ı evvel 1328/23 Aralık 1912'de Birinci Şube Birinci Sınıf hulefâlığına terfî olunca maaşı bin kuruşa yükselir.

6. Hey'et-i Tefîşîye Kalemî Birinci Sınıf hulefâlığından bin kuruş.

*Mezîyetleri:* Mehmed Nâzım Efendi'nin Osmanlı edebiyatçıları tarafından takdirle karşılanan *Sünbülîstân-ı Mûsıkî* ve *Mahâmîd-i Hamîdiye* adlarında iki manzum kitabı vardır. *Gülzâr-ı Efkâr* adlı kitabı da basılmak üzere ruhsat almıştır. O, yazarlık yanında memuriyet hayatında da başarılıdır. Almış olduğu rütbeler, terfiler ve veriliş sebepleri bu gerçeğin açık bir ifâdesidir: "Mûmâileyhin ikdâm ve gayreti cihetiyle şâyeste-i âtifet-i seniye olduğuna binâen" "ve sâir hasenesi cihetiyle sezâvâr-ı âtifet-i seniye olmasına mebnî" "Mûmâileyhin kıdem ve ehliyetine binâen" Kendisine verilen görevleri büyük bir sorumluluk ve beceriyle yerine getirmesi âmirlerince takdirle karşılanmasına vesîle olmuştur. Bu noktada Hey'et-i Tahkîkiye kâtipliğindeki başarısı hatırlanmalıdır: "Kudret-i tahrîriye ve sür'at-i kalemiyesi itibâriyle bir vilâyet mektupçuluğunu hüsn-i idâre edecek derecede hâiz-i liyâkat görülmekle berâber mehâsin-i ahlâkiye ve mesâî-i hasene-i vatanperverânesiyle de bi'l-vücûh şâyân-ı takdîr ve taltîf bulunduğu"

*Almış Olduğu Rütbeler:*

1. Sâlise rütbesi: 18 Muharrem 1322/4 Nisan 1904

2. Sâniye sınıf-ı sânisî rütbesi: 17 Zilkâde 1324/2 Ocak 1907

*Sicill-i Ahvâl'deki Kayıt:*

Mehmed Nâzım Efendi Manastır vilâyeti dâhilinde Morihoh nâhiyesi Mudîrî Hâlid Mazhar Efendi'nin oğludur

Bin ıkı yuz doksan dokuz sene-ı hıcrıyesinde sene-ı mâliye 98 Manastır vilâyeti dâhı-linde Filorına kasabasinda tevellud ettiğı nüfus tezkire-ı Osmâniyesinde muharrerdir Kasaba-ı mezkûr sıbyân mektebinde mukaddemât-ı ulûmu ve mekteb-ı Ruşdîsinde mu-rette dersleri bî't-tahsîl Mekteb-ı İbtidâî'den altıncı ve Mekteb-ı Ruşdî'den birinci dere-cede şehâdetnâme almış ve el-yevm Mekteb-ı Hukûk-ı Şâhâne'nin ikinci sınıfına devâm etmekte bulunmuştur Arabî ve Farisî tefehhum ve Türkçe kıtâbet eylediğı tercume-ı hâ-linde mundericidir

Bin uç yuz on-beş senesi Safer'inin on altısında 5 Temmuz sene 313 mulâzemetle Ma-nastır vilâyetinde Filorına kazâsı Tahrîrât Kalemî'ne gırıp sene-ı merkûme Zıl'l-hicce'sı-nin uçunde 13 Nisan sene 314 seksen beş kuruş maâşla kazâ-ı mezkûr Mekteb-ı Ruşdî'si Husn-ı Hat muallımlığına ta'yîn ve muallımlık-ı mezkûr uhdesinde ıkın uç yuz on yedi senesi şehir-ı Rebîu'l-evvel'inin on birinde 7 Temmuz sene 315 yuz ellı kuruş aylıkla kazâ-ı mezkûr Ticâret Kıtâbeti ilâveten me'mûriyet olunup kıtâbet-ı mezkûrun Beledî Kıtâbetine ilâveten tevzî olunmasından nâşî sene-ı mezkûre Cumâdâ'l-âhire'sinin yırımı ıkısında 15 Eylül sene 315 infikâk ederek uç yuz on sekiz senesi Zıl'l-hicce'sinin yırımı altısında 3 Nisan sene 317 yuz yırımı beş kuruş maâş ile kazâ-ı mezbûr Tahrîrât Kıtâbeti vekâletine bî't-ta'yîn asılın vurûduna mebnî uç yuz on dokuz senesi Rebîu'l-âhır-ı'nın al-tısında 10 Temmuz sene 317 vekâlet-ı mezkûreden ve Mekteb-ı Hukûk-ı Şâhâne'ye du-hûl etmek uzere Dersâdet'e azîmet etmesinden nâşî sene-ı merkûme Cumâdâ'l-ûlâ'sının on dokuzunda 21 Ağustos sene 317 Mekteb-ı Ruşdî muallımlığından infikâk ile Cumâ-da'l-âhire'sinin on ıkısında 13 Eylül sene 317 Mektûbî-ı Dâhiliye Kalemî'ne mulâze-metle Tesrî'-ı Mu'âmelât Komisyonu'nda ıstıhdâm olunarak uç yuz yırımı senesi Safe-ru'l-hayrının ıkısında 27 Nisan sene 318 otuz kuruş maâş tahsîsı ve sene-ı mezkûre Şev-vâl'inin yırımı uçunde 9 Kânûn-ı sâni sene 318 maâş seksen kuruşa ıblâğ edilmiştir Dâhiliye Nezâret-ı Celîlesi Mektûbî Kalemî Müdîriyeti'yle mektupçuluğundan mıkdar-ı maâşıyla devâm ve ıkdâmı tasdik ve Dâhiliye musteşârılığınan te'yîd kılınmıştır Nüfus tezkire-ı Osmâniyesi ve Mekteb-ı İbtidâî ve Ruşdî şehâdetnâmeleri ve hıdemât-ı mebsûteden keyfiyet-ı berâet ve hüsn-i hizmet ve muddet-ı ıstıhdâm ve mıkdar-ı maâşât ve sûret-ı infikâkını munzam Filorına kazâsı Meclis-ı Idâre'sinin 10 Ağustos sene 318 târîhli mazbatası aynen bî'l-ıbrâz Dâhiliye Sicill-ı Ahvâl Şu'besi'nce gorulup îade ve Manastır vilâyeti vâililiğinin 18 Mayıs sene 319 târîhli tahrîrât-ı cevâbiyesi ve el-yevm Mekteb-ı Hukûk-ı Şâhâne'nin ıkıncı sınıfa devâm etmekte olduğuna dâir mekteb-ı mez-bûr müdîriyetinin ıstid'ânâme üzerine muhrec der-kenârı asıl tercume-ı hâliyle şu'be-ı mezkûrede hıfz edilmiştir

İl 15 Rebîu'l-âhır sene 323/6 Haziran sene 321 M

Mûmâileyhın ıkdâm ve gayreti cihetiyle şâyeste-ı âtîfet-ı seniyye olduğuna binâen uhde-sine uç yuz yırımı ıkı senesi Muharrem'inin on sekizinde rutbe-ı sâlise tevcîh ve maâşı uç yuz yırımı uç senesi Rebîu'l-evvel'inin yırımı beşinde 17 Mayıs sene 321 yuz kuruşa ve uç yuz yırımı dört senesi Şa'bân'ının yırımı beşinde 1 Teşrîn-ı evvel sene 322 yuz otuz kuruşa ıblâğ ve sâir hasenesi cihetiyle sezâvâr-ı âtîfet-ı seniyye olmasına mebnî rutbesi sene-ı mezkûre Zıl'ka'de'sinin on yedisinde sâniye sınıf-ı sâni'sine terfî buyurulduğu ve maâşı uç yuz yırımı beş senesi Ramazan'ının on dordunde 8 Teşrîn-ı evvel sene 323 yuz ellı kuruşa ve uç yuz yırımı altı senesi Cumâdâ'l-âhiresi'nin on sekizinde 5 Temmuz sene 324 yuz seksen kuruşa ıblâğ olundığı ve sene-ı merkûme Şa'bân'ının yırımı beşinde 9 Eylül sene 324 bâ-irâde-ı seniyye Dersim'e ı'zâm buyurulan Hey'et-ı Tahkîkiye'nin hiz-met-ı kıtâbeti ilâveten uhdesine tevdi' olunarak mezkûr hey'etle birlikte oraya azîmet ve Şevvâl'inin yirmisinde 2 Teşrîn-ı sâni sene 324 ıkmâl-ı vazîfe ile me'mûriyet-ı aslıyc-sine avdet ve yedi bin beş yuz kuruş maktû ücret ahz ettiğı ve kudret-ı tahrîriye ve sur'at-ı kalemiyesi ı'tibâriyla bir vilâyet mektupçuluğunu husn-i idâre edecek derecede hâiz-ı lıyâkat gorulmekle berâber mehâsın-ı ahlâfiye ve mesâ'î-ı hasene-ı vatanperverâne-siyle de bî'l-vucûh şâyân-ı takdîr ve taltîf bulunduğı ve hâiz olduğru rutbeler ru'us-ı hu-mâyûniyle sâilûfuz-zıkr mu'âmeleli ıstid'ânâme ve Dâhiliye Mektûbî Kalemî Müdîriyeti'nin 19 Teşrîn-ı sâni sene 324 târîhli muzekkire ve Hey'et-ı Tahkîkiye'nin tezkiresi me-'âllerinden anlaşılmış ve mezkûr ru'us-ı humâyûnlarla ıstid'ânâme ve tezkire aynen

bı'l-ibrâz şu'bece gorulerek ı'âde ve keyfiyet tercume-ı hâline zeyl ve kalem-ı mezkûr mudîriyetinin muzekkiresi dosyası miyânında hıfz edildiği tercume-ı hâlî hulâsasında muharrer olduğu vechile mudâvımı bulunduğu Mekteb-ı Hukûk-ı Şâhâne'de ıkmâl-ı tahsîl ile yirminci sene-ı me'zûniyet ımtihânına dâhil olarak a'lâ derecede şehâdetnâme ahzına keşb-ı ıstihkâk ettiği ve mezkûr şehâdet-nâmenin derdest-ı tanzîm idüğü şu'bece ba'de'l-mutâla'a ı'âde edilen ıstid'ânâmesi zahrına mekteb-ı mezbûr mudîriyeti cânıbından çıkarılan kayıd sûret-ı musaddakasından anlaşıldığı Dâhiliye Sicil Şu'besi'nin 27 Teşrîn-ı sâni sene 324 târîhlî ıki kıt'a vukû'ât pusulasında beyân kılınmıştır

Mûmâileyhın meşâhîr-ı udebâ-yı Osmâniye tarafından mazhar-ı takdır ve edebiyâta dâir olan "*Sunbulistân-ı Mûsıkî*" ve "*Mahâmud-ı Hamîdiye*" nâmiyle ıki kîtâb-ı manzûm te'lîf ve 24 Nisan sene 323 ve 14 Haziran sene 323 târîh 44/2525 ve 141 numarayla ruhsatnâme-ı resmîlerle tab' u neşr ettirdiği ve kîtâbet ve kezâlık edebiyâta mutedâir ve mazhar-ı takdır bulunan *Gulzâr-ı Efkar* unvânıyla mensûr ve manzûm bir kitabın tab' u neşri zımında dahı 13 Mart sene 324 târîh ve uç bın yetmiş sekiz numara ile ruhsat-ı resmîye aldığı şu'bece ba'de'l-mutâla'a ı'âde edilen mezkûr ruhsatnâmeler muhteviyâtından anlaşılmış ve sâilul'z-zıkr ıki kîtâb-ı matbû' dosyası miyânında hıfz olunmuş olduğu Dâhiliye Sicil Şu'besi'nin 27 Teşrîn-ı sâni sene 324 târîhlî vukû'ât pusulasında beyân kılınmıştır M

Mûmâileyhın bın uç yuz yirmi yedi senesi Şa'bân'ının on dördünde "17 Ağustos sene 325" ıcrâ kılınan tensikâtta sekiz yuz kuruş maâşla Nezâret-ı muşârunileyhâ Muhâberât Idâre-ı Umûmiyesi Dorduncu Şu'be İkinci sınıf hulefâlığına ıbkâen ta'yîn kılındığı mezkûr Dorduncu Şu'be Mudîriyeti'nin "31 Teşrîn-ı evvel sene 325" târîhlî muzekkiresinde gösterilmiştir M

Mûmâileyhın kıdem ve ehliyetine binâen ve kâide-ı teselsule tevfikân 10 Kânûn-ı evvel sene 328 târîhinde bın kuruş maâşla (Bırinci Şu'be)<sup>12</sup> bırinci sınıf hulefâlığına terfî' edildiği Me'mûriyet Kalemı Mudîriyeti'nin 15 Kânûn-ı evvel sene 328 târîhlî muzekkiresiyle bildirilmiştir

ff 31 Kânûn-ı evvel sene 328

İmzâ

Muhur

Mûmâileyhın 16 Teşrîn-ı evvel sene 329 târîhinde ıcrâ kılınan teşkîlatta açıktâ kalıp 9 Kânûn-ı sâni sene 329 târîhinde yine bın kuruş maâşla teşkîl buyurulan Hey'et-ı Tefîişîye Kalemı bırinci sınıf hulefâlığına ta'yîn kılındığı me'mûrîn mudîriyetinde 11 Kânûn-ı sâni sene 329 târîhlî muzekkiresiyle buyurulmuştur<sup>13</sup>

ff 8 Şubat sene 329 Kânûn-ı evvel

### AHMED KEMÂL ERCÜMEND (EKREM TALÛ)

*Babası:* Şûrâ-yı Devlet Tanzîmât Dâiresi üyesi Mahmûd Ekrem Beyefendi.

*Doğum Târihi ve Yeri:* 1306/1888-89 - İstanbul

*Yetişmesi ve Bildiği Yabancı Diller:* Özel derslerle yetişmiştir. Fransızca, İngilizce bilmektedir. Ve Rumca'ya da âşînâdır

*Memuriyetleri:*

1. 7 Ramazan 1325/14 Ekim 1907'de Dersaâdet Duyûn-ı Umûmiye-ı Osmâniye Meclis mütercimliği ile memuriyet hayatına başlar.

<sup>12</sup> "Şu'be-ı mezkûre" çizilerek bır çıkma ile onun yerine bu kelimeler yazılmıştır

<sup>13</sup> Başbakanlık Arşivi, *Sıcut-ı Ahvâl Defteri*, c 105, s. 425-426



2. 18 Ramazan 1326/14 Ekim 1908'da Me'mûrîn Şubesi mütercimliğine tayin edilir.

3. 15 Zilhicce 1326/8 Ocak 1909'da Pul Şubesi mütercimliğine tayin edilir. 3 Rebû'l-evvel 1328/15 Mart 1910'de memuriyet ünvânı müsevvidlik şeklinde değiştirilir. 5 Cumâdâ'l-âhire 1328/14 Haziran 1910'de ise istifâ ederek buradaki görevinden ayrılır.

4. 1 Temmuz 1326/14 Temmuz 1910'da Meclis-i A'yân mütercimliğine tayin olunur.

#### *Aldığı Maaşlar:*

1. Dersââdet Düyûn-ı Umûmiye-i Osmâniye Meclis mütercimliğinden bin kuruş.

2. Me'mûrîn Şubesi mütercimliğinden bin kuruş.

3. Pul Şubesi mütercimliğinden yine bin kuruş. Memuriyet ünvânı müsevvidlik şekline değiştirildiğinde de aldığı maaş değişmez.

4. Meclis-i A'yân mütercimliğinden bin kuruş.

#### *Sicill-i Ahvâl'deki Kayıt:*

Ahmed Kemâl Ercumend Bey Şûrâ-yı Devlet Tanzîmât Dâiresi a'zâsından Recâî-zâde Atûfetlû Mahmûd Ekrem Beyefendi hazretlerinin mahdûmudur Bın uç yuz altı sene-i hicriyesinde "sene-ı mâliye 1304" Dersââdet'te tevellud etmiştir

Sûret-i husûsiyede Türkçe ve Fransızca ve İngilizce ders gördüğü ve o lisanlarla okur yazar ve tekellüm eder Rumca'ya da âşînâ olduğu tercume-ı hâlinde munderictir

Dersââdet Düyûn-ı Umûmiye-i Osmâniye İdâre-ı Merkeziyesince icrâ kılınan müsâbaka imtihanında isbât-ı lıyâkat etmesi üzerine bın uç yuz yirmi beş senesi şehr-i Ramazân-ı şerîfinin yedisinde " 1 Teşrîn-ı evvel sene 1323" bın kuruş maâşla idâre-ı mezkûre meclis mütercimliğine ta'yîn kılınmıştır

Düyûn-ı Umûmiye-i Osmâniye Meclis-i İdâresi Tercume Kalemı Muduru Hüseyin Dâniş Bey ile İdâre-i Merkeziye Müdîriyet-i Umûmiyesi'nden yazılan mulâhazalarda mûmâileyhın husn-ı hâl ve iktidârı tasdik kılınmıştır

Nufûs tezkire-i Osmâniyesi sûret-i musaddakasıyla evvelce hizmet-ı resmîyede bulunmadığını muş'ır 12 Mayıs sene 1324 târîhli beyânnâmesi asıl tercume-ı hâl varakasına merbûttur. Mûmâileyh bın uç yuz yirmi altı senesi Ramazân-ı şerîfinin on sekizinde " 1 Teşrîn-ı evvel sene 1324" maâş-ı hâzırı olan bın kuruşla Me'mûrîn ve sene-ı hicriye-ı mezkûre Zî'l-hicce'sinin on beşinde "26 Kânûn-ı sâni sene 1324" mezkûr-ı l-mıkdâr maâşla Pul şubeleri mütercimliklerine ta'yîn ve bın uç yuz yirmi sekiz senesi Rebû'l-evvel'inin uçunde "1 Mart sene 1326" unvân-ı me'mûriyeti musevvidliğe tahvîl kılınmış ve bın uç yuz yirmi sekiz senesi Cumâdâ'l-âhire'sinin beşinde "gaye-ı Mayıs sene 1326" vuku'-ı ıstı'fâsına mebnî hizmet-ı idâreden infikâk eylemiş olduğu Düyûn-ı Umûmiye Me'mûrîn Şu'besi'nden mürsel 21/276 sıcıl numaralı hûlâsada gösterilmiştir 12 Kânûn-ı sâni sene 328

Nazmı  
Muhur

Mûmâileyhın 1 Temmuz sene 326 târihinde bın kuruş maâşla Meclis-ı A'yân mutercımlığıne ta'yîn edildiği Meclis-ı A'yân Muhâsebe Mudîriyeti'nin 10 Kânûn-ı evvel sene 328 târihli kayıd sûretinden anlaşılmıştır<sup>14</sup>

fî 24 Kânûn-ı sâni sene 328

Imzâ

Mühür

### OSMAN CEMÂL (KAYGILI)

*Babası:* İnekçilikle geçimini sağlayan Mustafa Ağa.

*Doğum Târihi ve Yeri:* 19 Safer 1308/4 Ekim 1890 - İstanbul

*Yetişmesi:* Eğrikapı Rüşdî okulundan âlâ dereceyle mezun olarak Menşe'-i Küttâb-ı Askeriye'de tahsilini tamamlamıştır.

*Memuriyetleri:*

1. 15 Cumâdâ'l-ûlâ 1326/15 Haziran 1908'da Erkân-ı Harbiye-i Umûmiye Dâiresi'ne mülâzım tayin olunur.

2. 6 Teşrîn-i evvel 1328/19 Ekim 1912'de Kıtaât-ı Fenniye ve Mevâkı'-i Müstahkeme Müfettiş-i Umûmiliği Dâiresi'ne nakl edilir.

*Aldığı Maaşlar:*

1. Erkân-ı Harbiye-i Umûmiye Dâiresi mülâzımlığından seksen kuruş maaş alır. 28 Şabân 1327/14 Eylül 1909'de maaşına yüz yetmiş kuruş zam yapıp iki yüz elli kuruşa çıkarılır. 14 Rebîü'l-evvel 1329/15 Mart 1911 târihinde ise yine yüz elli kuruş artış sağlanarak Osman Cemâl Bey'in maaşı dört yüz kuruş olur.

2. Kıtaât-ı Fenniye ve Mevâkı'-i Müstahkeme Müfettiş-i Umûmiliği Dâiresi'nden altı yüz kuruş.

*Sicill-i Ahvâl'deki Kayıt:*

Osman Cemâl Efendi İnekçilikle te'mîn-ı maişet eden Mustafa Ağa'nın oğludur. Bın uç yuz sekiz senesi Saferu'l-hayr'ının on dokuzunda "22 Eylül sene 306" Dersaadet'te tevellud etmiştir. Eğrikapı Merkez-ı Rüşdî'sinde muretteb olan dersleri okuyup a'lâ dereceden 15 Ağustos sene 320 târihli bir kıt'a şehâdet-nâme ahz etmiş ve Menşe'-i Küttâb-ı Askeriye'de ikmâl-ı tahsîl etmiştir. Türkçe kütâbet eder. Bın uç yuz yirmi altı senesi Cumâdâ'l-ûlâ'sının on beşinde "1 Haziran sene 324" seksen kuruş maâşla Erkân-ı Harbiye-i Umûmiye Dâiresi'ne mülâzım ta'yîn olunarak uç yuz yirmi yedi senesi Şa'bân-ı şerîfi'nin yirmi sekizinde "1 Eylül sene 325" icrâ kılınan tensikâta yuz yetmiş kuruş zammıyla maaşı iki yuz elli kuruşa bıl-ıblâğ mülâzım sıfatıyla ıbkâ ve uç yuz yirmi dokuz senesi Rebîu'l-evvel'inin on dördünde "1 Mart sene 327" bermûcib-ı teşkilât yuz elli kuruş zammıyla maaşı dört yuz kuruşa doldurularak dorduncu sınıfa terfî edilmiştir.

<sup>14</sup> Başbakanlık Arşivi, *Sicill-i Ahvâl Defteri*, c. 195, s. 79

Dâiresi şu'be-ı merkezîyesinden yazılan mulâhazada mûmâileyhın tezkîre-ı Osmâniye-  
sıyle mektep şehâdetnâmesi görölerek ıâde kılındığı beyân olunmuş ve târîh-ı ta'yîniyle  
kemîyyet-ı maâş ve terfî'âtı Kalem'e tevdî' olunan kayıd sûretleriyle tetâbuk etmiştir

fî 27 Teşrîn-ı evvel sene 328

Nazmı

(Muhur)

Mûmâileyhın 6 Teşrîn-ı evvel sene 328 târihinde bı'l-ımtihân altı yuz kuruş maâş ve  
uçuncu sınıfa terfî'an Kıtâ'ât-ı Fenniye ve Mevâkı'-ı Mustahkeme Mufettiş-ı Umûmîliği  
Dâiresi'ne nakl edildığı 28 Teşrîn-ı evvel sene 328 târîhlî vukû'ât pusulasında muharrer-  
dir<sup>15</sup>

fî 24 Kânûn-ı sâni sene 328

Nazmı

(Muhur)

<sup>15</sup> Başbakanlık Arşivi, *Sicill-i Ahvâl Defteri*, c 189, s 248